

Vodič za klijente

Devizni kurs?

SADRŽAJ

Pojam	3
Srednji kurs	6
Tržišni kurs	7
Terminski kurs	8
Kursna lista	10
Ukršteni kursevi	12
Faktori	14
Analiza i predviđanje kretanja kursa	16

Pojam

Cena devize kao robe na deviznom tržištu naziva se devizni kurs koji izražava cenu jedne valute izraženu u jedinicama druge valute.

Oznaka valute se sastoji iz tri slova gde prva dva slova označavaju ime zemlje dok poslednje slovo označava ime valute

RSD Republic Serbia Dinar

JPY Japanese Yen

GBP Great Briatain Pound

AUD Australian Dollar

DKK Danish Krone

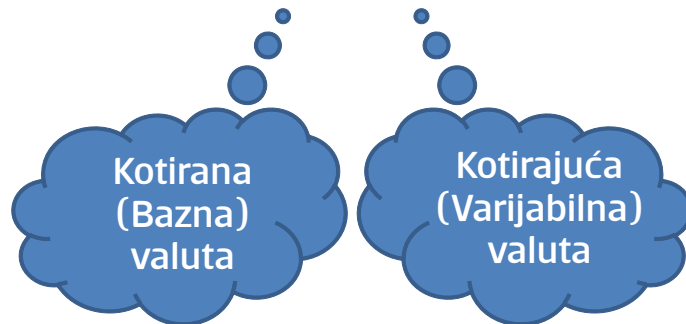
Kotirana valuta / Bazna valuta (quoted currency, base currency) u postavci kursa stoji uvek na prvom mestu i odnosi se na jednu ili sto jedinica jedne valute.

Kotirajuća valuta / Varijabilna valuta (quoting currency, variable currency) stoji uvek na drugom mestu u postavci kursa i pokazuje koliko se njenih jedinica menja za jednu ili sto jedinica kotirane valute.

EUR / RSD

1 jedinica Bazne valute / X jedinica Varijabilne valute

1 EUR / 117 Dinara

100 EUR / 11.700 Dinara

1.000 EUR / 117.000 Dinara

Srednji kurs dinara prema evru određuje Narodna banka Srbije na osnovu ostvarenih kurseva na domaćem međubankarskom tržištu.

Srednji kurs se objavljuje na sajtu Narodne banke Srbije na kraju dana oko 18h pri čemu važi odnosno primenjuje se sledećeg radnog dana.

Na početku svakog radnog dana Narodna banka Srbije utvrđuje zvanični srednji kurs dinara prema drugim valutama primenom principa pravilno ukrštenih kurseva u skladu sa međupalutnim odnosima na međunarodnom deviznom tržištu u momentu utvrđivanja kurseva.

Određivanje srednjeg kursa je regulisano odlukom Narodne banke Srbije "Odluka o uslovima i načinu rada deviznog tržišta".

www.nbs.rs

Курс динара >>>

EUR/RSD званични за 05.11.14.

Курс	Д-Д	М-М	Г-Г	ОПГ
119,2822	-0,1	-0,2	-4,3	-3,9

USD/RSD индикативни на 04.11.14.

Курс	Д-Д	М-М	Г-Г	ОПГ
95,3495	-0,3	-1,4	-11,3	-12,8

(-) депрецијација – слабљење динара у %

(+) апрецијација – јачање динара у %

Tržišni kurs

Tržišni kurs dinara prema evru predstavlja trenutni kurs na domaćem međubankarskom tržištu koji se kotira između banaka a određuje se na osnovu ponude i tražnje za devizama.

U odnosu na srednji kurs tržišni predstavlja promenjivu kategoriju koja se stalno menja pod uticajem ponude i tražnje a odraz je trenutnog stanja deviznog tržišta.

Tržišni kurs se slobodno formira na tržištu uz povremene intervencije Narodne banke Srbije kada se za to ukaže potreba a sve u skladu sa odlukom o utvrđivanju režima kursa dinara prema kojoj Narodna banka Srbije sprovodi režim rukovođeno plivajućeg kursa.

Tržišni i srednji kurs su međusobno povezani jer tržišni predstavlja sadašnju kategoriju odnosno odraz trenutne situacije dok srednji kurs predstavlja istorijsku kategoriju odnosno prosečno stanje tržišnih kurseva realizovanih transakcija prethodnog dana.

Terminski kurs

Terminski devizni kurs ili forward kurs je kurs po kome se obavlja terminska kupoprodaja deviza odnosno to je unapred utvrđeni kurs između dve strane za kupoprodaju deviza na neki budući dan.

Terminski kurs predstavlja računsku kategoriju i određuje se na osnovu tekućeg kursa valuta koje su predmet kupoprodaje i kamatnih stopa na ove valute.

Ovo znači da se izračunavanje terminskog kursa zasniva na kursu po kome se valute mogu dobiti na današnji dan i kamatnim stopama koje važe na novčanom tržištu a po kojima se valute mogu plasirati odnosno pozajmiti da bi bile raspoložive na budući datum.

Prodavac valute na budući datum kod izračuna forward kursa koristi tekući kurs po kome će kupiti valutu koju prodaje na budući datum (u forwardu) npr. evro, zatim kamatu koju će dobiti na plasman evra gde plasman dospeva na ugovoreni datum (kada treba prodati evre) i kamatu koju će platiti na pozajmicu dinara gde pozajmica dospeva na ugovoreni datum (kada treba kupiti dinare)

Terminski kurs

Terminski devizni kurs nije projekcija budućeg deviznog kursa već isključivo obračunska kategorija koja omogućava izjednačavanje rezultata od terminske kupoprodaje deviza sa rezultatom koji bi se ostvario plasiranjem i pozajmicom valuta na novčanom tržištu

Prikaz formiranja terminskog deviznog kursa za prodaju EUR na budućí datum

Kursna lista

Banka jednom dnevno, na početku radnog dana slobodno formira i objavljuje kursnu listu za devize i kursnu listu za efektivni strani novac.

Prodajni i kupovni kurs u kursnoj listi Banka slobodno određuje primenom margina na prethodno definisan srednji kurs od strane Narodne banke Srbije.

Prodajni i kupovni kursevi predstavljaju granice u okviru kojih se banka mora kretati tokom otkupa i prodaje deviza.

KURSNA LISTA / EXCHANGE			
		KUPOVNI / WE BUY AT	PRODAJNI / WE SELL AT
 EMU	EUR	95.130 1	1000 130
 AUSTRALIJA	AUD	608 100	645 742
 KANADA	CAD	636 18 1	675 56 1
 DANSKA	DKK	00000	00000
 JAPAN	100 JPY	00000	00000

 Narodna banka Srbije srednji kurs Evro – Dinar određuje na osnovu ostvarenih kurseva na domaćem međubankarskom tržištu dok srednji kurs prema ostalim valutama definiše na početku radnog dana primenom principa pravilno ukrštenih kurseva u skladu s međupalutnim odnosima na inostranim tržištima koji važe u trenutku formiranja tih kurseva.

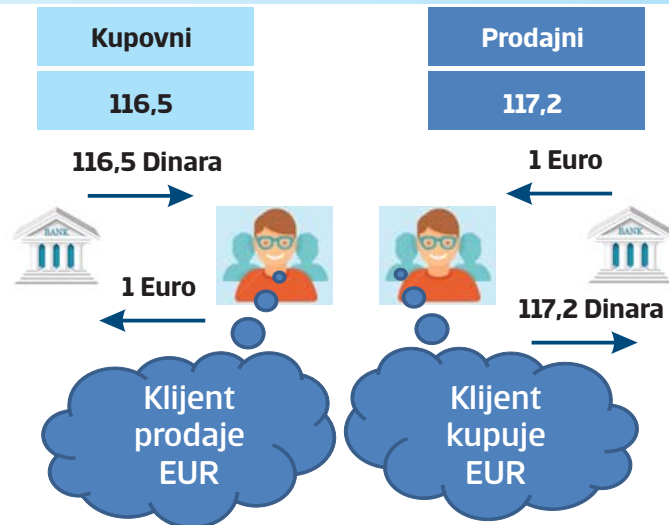
Kupovni i Prodajni kurs

Kupovni kurs (Bid rates) pokazuje koliko jedinica jedne valute banka daje tj. prodaje kada otkupljuje od klijenta drugu valutu

Prodajni kurs (Offer rates / Ask) pokazuje koliko jedinica jedne valute banka traži tj. kupuje kada klijentu prodaje drugu valutu.

1 jedinica Bazne valute /
X jedinica Varijabilne valute

EUR / RSD
116,5 ; 117,2

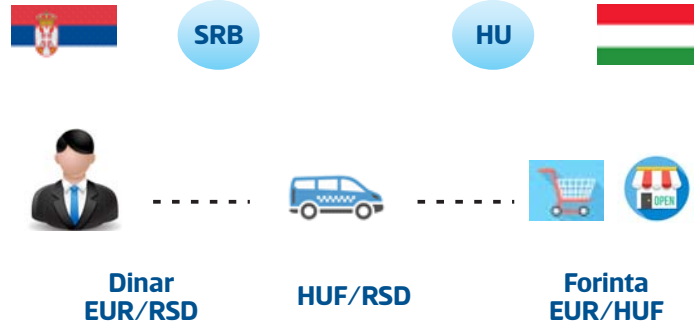
Erste banka svojim klijentima pruža uslugu otkupa i prodaje deviza po povoljnijem kursu u odnosu na kursnu listu.

Ukršteni kursevi

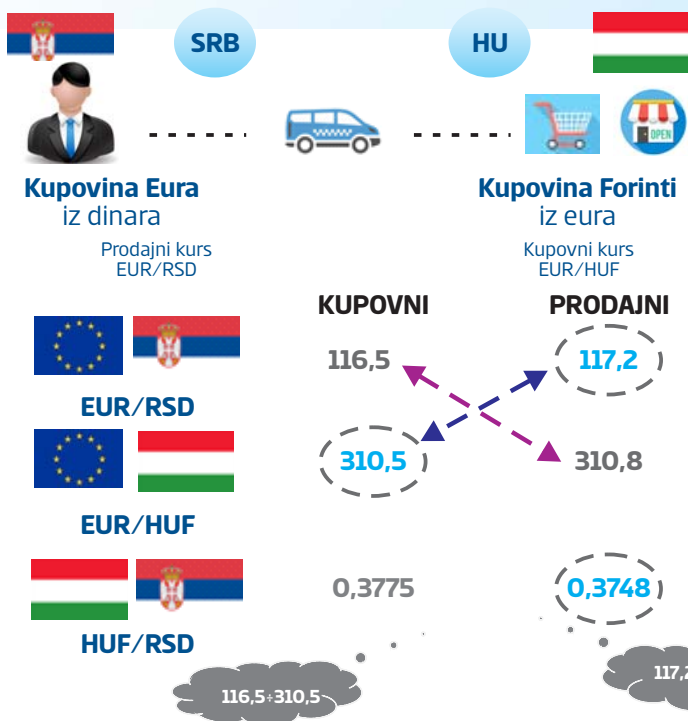

....Narodna banka Srbije srednji kurs Evro – Dinar određuje na osnovu ostvarenih kurseva na domaćem međubankarskom tržištu dok srednji kurs prema ostalim valutama definiše na početku radnog dana primenom principa pravilno ukrštenih kurseva u skladu s međuvalutnim odnosima na inostranim tržištima koji važe u trenutku formiranja tih kurseva.....

Princip ukrštenih kurseva može se primeniti i u svakodnevnom aktivnostima kada se uz pomoć ove metodologije mogu odrediti troškovi kupovine u inostranstvu.

Ukršteni kursevi

Stavljanjem u odnos Prodajnog kursa EUR/RSD (117,2) i Kupovnog kursa EUR/HUF (310,5) dobija se prodajni kurs HUF/RSD odnosno koliko dinara nam je potrebno za kupovinu jedne forinte.

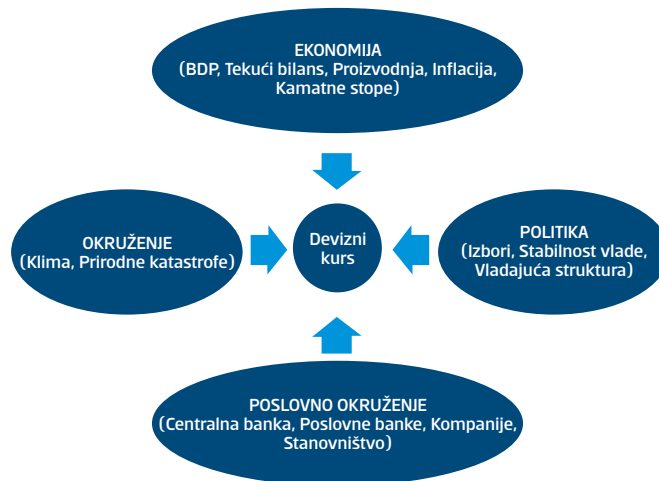
Faktori

Postoji više teorija koje objašnjavaju način formiranja deviznog kursa.

Generalno uzevši devizni kurs se formira na osnovu ponude i tražnje deviza na koje utiču brojni faktori sa domaćeg i inostranog tržišta.

Na visinu Ponude i Tražnje za devizama utiču brojni faktori među kojima se posebno izdvajaju sledeći.

Analiza i predviđanje kretanja kursa

U predviđanju kretanja kursa stručnjaci koriste različite metodologije i alate uz pomoć kojih su u većoj ili manjoj meri uspešni u ovom kompleksnom poduhvatu.

S obzirom na raznovrsnost i složenost faktora koji utiču na kretanje deviznog kursa, tačnu prognozu o budućoj vrednosti kursa nije moguće dati pa se često za ovaj poduhvat kaže da je to pitanje za milion dolara.

Stručnjaci koji se bave poslovima analize kretanja kurseva u svom radu najčešće koriste kombinaciju različitih tipova analiza i alata.

U analizi kretanja kurseva koriste se dva tipa analiza:

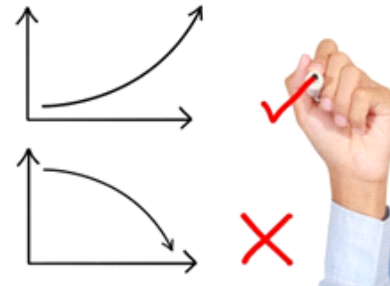
FUNDAMENTALNA

Fundamentalna se zasniva na analizi finansijskih pokazatelja i makroekonomskih indikatora stanja jedne ekonomije.

Cena se predviđa na bazi vesti i objavljivanja ekonomskih indikatora

TEHNIČKA

Tehnička analiza se zasniva na analizi istorijskog kretanja cena s ciljem predviđanja budućih trendova i fokusira se na analizu grafikona.

Cena se predviđa na bazi istorijskog kretanja cena.

Najčešće analitičari kombinuju oba tipa ovih analiza.

Fundamentalna analiza

Fundamentalna analiza se zasniva na analizi i proceni ekonomskih indikatora i dnevno ekonomskih političkih dešavanja kako na lokalnom tako i na globalnom nivou.

Inflacija – rastuća inflacija može da utiče na Centralnu banku da podigne kamatne stope u cilju smanjenja inflacije i stimulisanja privrednog rast. Sa druge strane više kamatne stope takođe mogu da privuku strane investitore da ulažu u domaću valutu što može dovesti do povećane tražnje za domaćom valutom i samim tim njenog jačanja.

Spoljno trgovinska razmena i deficit – rast izvoza dovodi do većeg priliva deviza (veća ponuda) koje izvoznici transferisu u domaću valutu čime se utiče na jačanje domaće valute. Sa druge strane rast deficita dovodi do veće tražnje za devizama u cilju finansiranja rastućeg uvoza što dovodi do pada domaće valute.

Politička nestabilnost i prirodne katastrofe dovode do poremećaja na tržištu.

Industrijska proizvodnja – rastuća proizvodnja je indikator privrednog rasta i ozdravljenja ekonomije čime dolazi i do rasta izvoza a samim tim i do većeg priliva deviza (veća ponuda) a samim tim i jačanja domaće valute.

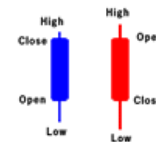
Nezaposlenost – rast nezaposlenosti utiče na smanjenje potrošnje i pad ekonomske aktivnosti čime se posredno stvara pritisak na pad kamatnih stopa i slabljenje domaće valute.

Referentna kamatna stopa i objave Centralne banke imaju takođe veliki uticaj na tržište i kretanje kursa.

Dnevne izjave zvaničnika Monetarne i Fiskalne vlasti mogu u velikoj meri uticati na kretanje kursa.

Za tehničku analizu često kažu da je to umetnost analize istorijskog kretanja cena i grafikona s ciljem određivanja sadašnjeg i budućeg kretanja.

Tehnička analiza polazi od toga da se cene kreću u trendovima a istorija se ponavlja.

U tehničkoj analizi se koriste čitav segment pomoćnih alata kao što su razni tehnički indikatori koji omogućavaju da se na sveobuhvatniji način predviđi tržište.

Kontakti

Srđan Tomašević

Direktor Direkcije za trgovanja
Srdjan.tomasevic@erstebank.rs
011 220 9116

Dušan Stević

Saradnik
Dusan.stevic@erstebank.rs
011 220 9118

Danijela Stojanović

Stručni saradnik
Danijela.stojanovic@erstebank.rs
011 220 9132

Važne pravne napomene

Ovo je marketinška publikacija. Informacije utvrđene u ovoj publikaciji nisu obavezujuće. Cilj ovog dokumenta je da služi kao izvor informacija i ne tumači se kao savet o ulaganju ili preporuka ulaganja, niti se tumači kao ponuda preporuke ili zahtev za pravljenje ponude za kupovinu ili prodaju bilo kojih finansijskih proizvoda na koje se odnosi. Ponuda, kupovina i prodaja finansijskih podležu pojedinačnim uslovima i izmenama i dopunama ukoliko postoje. Sadržaj ovog dokumenta zasniva se na saznanju lica uključenih u njegovu pripremu u vreme saopštavanja. Naše analize i zaključci su opšte prirode i ne uzimaju u obzir zahteve naših investitora u odnosu na prihode, poresku situaciju, ili profil rizika. Molimo da imate na umu da uz ilustrovane mogućnosti raniji učinak nije indikativan za budući razvoj.

Informacije i cene iz ovog pregleda dobijene su iz izvora za koje verujemo da su pouzdani ali ne garantujemo njihovu tačnost i potpunost. Navedene informacije ne predstavljaju bilo kakav oblik investicionog saveta niti preporuke za investiranje niti na bilo koji način obavezuju Erste Bank ad Novi Sad u pogledu odgovornosti za štetu nastalu upotrebom informacija iz ovog pregleda.

Erste Banka Srbija

Erste Bank Serbia

Erste telefoni: 0800 201 201, 060 48 48 000

www.erstebank.rs

ERSTE
Bank